

25. 9. 2025

ID: 120106

Soudní poplatek

Přestože rozsah povinnosti řádně odůvodnit rozhodnutí závisí na konkrétních okolnostech každého případu, ani to, že jde o rozhodnutí ve věci návrhu na vrácení soudního poplatku, neznamená možnost na odůvodnění rozhodnutí zcela rezignovat. Ačkoliv by ve věcech soudních poplatků bylo možné snést nižší standard odůvodnění, je potřeba navrhovateli poskytnout alespoň základní srozumitelnou odpověď na jeho argumenty a mimo jiné se též vyvarovat libovůle.

Pokud soud přijme výklad, který se odchyluje od doslovného znění zákona, musí vysvětlit důvody, které jej k tomu vedly. Je na něj tedy kladeno větší argumentační břemeno než v případě, kdy následuje jednoznačný doslovný výklad.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. I.ÚS 285/25 ze dne 7.8.2025)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatele FÜRST VON LIECHTENSTEIN STIFTUNG, sídlem V., Lichtenštejnské knížectví, zastoupeného Dr. iur. E.H., advokátem, sídlem P., proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 15. října 2024 č. j. 37 Co 206/2024-5033 a usnesením Okresního soudu v Břeclavi ze dne 19. srpna 2024 č. j. 8 C 349/2018-5020, ze dne 3. května 2024 č. j. 8 C 349/2018-4944 a ze dne 8. dubna 2024 č. j. 8 C 349/2018-4937, za účasti Krajského soudu v Brně a Okresního soudu v Břeclavi jako účastníků řízení a za účasti vedlejších účastníků řízení: 1) Česká republika - Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, sídlem P., 2) Česká republika - Ministerstvo obrany, sídlem P., 3) Česká republika - Státní pozemkový úřad, sídlem P., 4) Národní památkový ústav, sídlem P., 5) Česká republika - Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, sídlem P., 6) Ředitelství silnic a dálnic s. p., sídlem P., 7) Správa železnic, státní organizace, sídlem P., 8) Česká republika - Generální ředitelství cel, sídlem P., 9) Česká republika - Vězeňská služba České republiky, sídlem P., 10) Lesy České republiky, s. p., sídlem H.K., 11) Povodí Moravy, s. p., sídlem B., 12) Česká pošta, s.p., sídlem P., 13) Státní statek Valtice, s.p. v likvidaci, sídlem V., 14) Národní zemědělské muzeum, s. p. o., sídlem P. a 15) Hans Adam II. von und zu Liechtenstein, sídlem V., Lichtenštejnské knížectví, tak, že usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 15. října 2024 č. j. 37 Co 206/2024-5033 a usnesením Okresního soudu v Břeclavi ze dne 19. srpna 2024 č. j. 8 C 349/2018-5020 bylo porušeno stěžovatelovo právo na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 15. října 2024 č. j. 37 Co 206/2024-5033 a usnesení Okresního soudu v Břeclavi ze dne 19. srpna 2024 č. j. 8 C 349/2018-5020 se ruší. Ve zbývající části se ústavní stížnost odmítá.

Z odůvodnění:

1. Stěžovatel a vedlejší účastník Hans Adam II. von und zu Liechtenstein (dále jen "druhý žalobce") vedou restituční spor se státem a dalšími státními institucemi o rozsáhlý komplex nemovitých věcí na Břeclavsku. Nyní projednávanou ústavní stížností však stěžovatel napadá rozhodnutí obecných soudů, která se týkají jen úhrady soudního poplatku za dovolání v tomto sporu podané k Nejvyššímu soudu. Namítá, že postup obecných soudů při vyměřování, resp. vrácení soudního poplatku byl natolik vadný, že byla porušena jeho ústavně zaručená práva, zejména právo na soudní ochranu a spravedlivý proces. Podle stěžovatele dospěly soudy k nesprávné interpretaci zákona o soudních poplatcích, ale především se vůbec nevypořádaly s jeho argumenty podporujícími jím prosazovaný výklad.

I. Skutkové okolnosti posuzované věci a obsah napadených rozhodnutí

2. Stěžovatel a druhý žalobce se svým návrhem k Okresnímu soudu v Břeclavi (dále jen "okresní soud") domáhali vyklizení nemovitostí a určení vlastnického práva k nemovitostem. Jedná se o větší počet nemovitostí na Břeclavsku, které jsou zapsány v katastru nemovitostí na celkově 80 listech vlastnictví. Okresní soud rozhodl ve věci samé tak, že žalobu zamítl. Na základě odvolání obou žalobců Krajský soud v Brně (dále jen "krajský soud") rozsudek okresního soudu sice změnil, avšak opět rozhodl tak, že se žaloba zamítá. Proti tomuto rozsudku krajského soudu podali stěžovatel a druhý žalobce dovolání.
3. Okresní soud za podané dovolání vyměřil soudní poplatek; s ohledem na dva různé nároky (petity podle žalobního typu) tak učinil ve dvou různých usneseních. První z nich se týkalo žaloby na vyklizení nemovitosti. Tento poplatek vyměřený ve výši 1 120 000 Kč byl uhrazen, stěžovatel ani druhý žalobce vůči němu nevznesli námitky a není ani předmětem této ústavní stížnosti.
4. Sporná je až výše soudního poplatku za dovolání ve vztahu k žalobě na určení vlastnického práva k nemovitostem. Ten okresní soud vyměřil pouze stěžovateli ve výši 1 120 000 Kč, a to usnesením ze dne 8. dubna 2024 č. j. 8 C 349/2018-4937 (dále jen "usnesení o vyměření"). Přestože stěžovatel s výší poplatku nesouhlasil a podal proti usnesení o jeho vyměření námitky, z procesní opatrnosti uhradil i soudní poplatek v této výši.
5. Stěžovatel napadl konkrétně to, pod jakou položku sazebníku v příloze zákona o soudních poplatcích (dále jen "sazebník") okresní soud příslušný úkon podřadil. Podle něj neměl být poplatek vyměřen podle položky 23 bod 1 písm. b) sazebníku, tedy ve výši 14 000 Kč za každou nemovitost (respektive každý list vlastnictví), ale podle bodu 4 ve spojení s bodem 1 písm. d) této položky sazebníku, tedy pouze ve výši 14 000 Kč celkově.
6. O námitkách stěžovatele bylo rozhodnuto usnesením okresního soudu ze dne 3. května 2024 č. j. 8 C 349/2018-4944 (dále jen "usnesení o námitkách"). Okresní soud námitkám nepřisvědčil a usnesení o vyměření potvrdil.
7. V návaznosti na to stěžovatel podal k okresnímu soudu návrh na vrácení přeplatku na zaplaceném soudním poplatku. Okresní soud stěžovateli návrh zamítl usnesením ze dne 19. srpna 2024 č. j. 8 C 349/2018-5020 (dále jen "usnesení o vrácení poplatku"). Podle stručného odůvodnění okresního soudu je předmětem dovolacího řízení nemovitost, soudní poplatek se tedy vybere podle položky 23 bod 1 písm. b) sazebníku. Za nemovitou věc se pokládají všechny nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí na jednom listu vlastnictví, a těch je v dané věci celkem 80. Proto byl podle něj poplatek stanoven správně.
8. Proti usnesení o vrácení poplatku podal stěžovatel odvolání. Ani tomu však krajský soud nevyhověl a usnesením ze dne 15. října 2024 č. j. 37 Co 206/2024-5033 (dále jen "usnesení o odvolání") potvrdil rozhodnutí okresního soudu. Podle krajského soudu vyměření poplatku podle počtu nemovitostí (přesněji podle počtu listů vlastnictví) odpovídá běžné praxi a je uplatňováno i při dovolacím řízení. Položka 23 bod 1 písm. d) sazebníku, na kterou odkazuje stěžovatel, dopadá jen na "ostatní případy", tedy kdy nelze uplatnit položky pod písmeny a) až c).

II. Argumentace stěžovatele

9. Stěžovatel podal prostřednictvím svého právního zástupce ústavní stížnost proti uvedeným rozhodnutím okresního a krajského soudu o soudním poplatku - konkrétně tedy proti usnesení o vyměření, usnesení o námitkách, usnesení o vrácení poplatku a usnesení o odvolání. Podle stěžovatele obecné soudy porušily jeho ústavně zaručená práva, zejména právo na soudní ochranu a

spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 a 3 a čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina") a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (dále jen "Úmluva"), právo na ochranu vlastnictví podle čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě a právo na účinný právní prostředek nápravy podle čl. 13 Úmluvy.

10. Stěžovatel napadá zejména výklad příslušné položky sazebníku, ke kterému dospěly obecné soudy. Poukázal na to, že pravidla u vyměřování poplatků za podání dovolání jsou odlišná oproti podání odvolání. Sazebník v případě poplatku za dovolání upravuje konkrétně situaci, kdy je podáno dovolání ve sporu o určení vlastnictví. Při tomto typu řízení se má vybrat poplatek podle ustanovení, které stanovuje fixní částku poplatku. Podle stěžovatele se obecné soudy odvolávají pouze na slovo "nemovitost" v dané položce sazebníku, ale nepřihlíží ke kontextu ustanovení a tomu, že zde existuje konkrétnější položka, která na věc dopadá lépe. Napadaná rozhodnutí stěžovatel považuje za nepřezkoumatelná a absentuje v nich jakékoliv řádné a logické odůvodnění. Též zdůraznil, že lze-li vyložit ustanovení sazebníku více způsoby, měl by se s ohledem na princip in dubio pro libertate uplatnit výklad pro stěžovatele příznivější. I s ohledem na zásadu hospodárnosti by měl být zvolen jím prosazovaný výklad, který jej jako poplatníka méně zatěžuje.

11. Podle stěžovatele okresní a krajský soud postupovaly v rozporu se zásadou právní jistoty, rovnosti a předvídatelnosti rozhodnutí, protože se bez jakéhokoliv odůvodnění odchýlily od soudní praxe. Upozorňuje na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. května 2023 č. j. 22 Cdo 394/2023-124, v němž Nejvyšší soud údajně postupoval při stanovování poplatku ve shodě s výkladem, který zastává stěžovatel. Také poukázal na některá další usnesení jiných okresních soudů v obdobných věcech.

12. Postupem okresního a krajského soudu mělo být také zasaženo do majetkových práv stěžovatele. I soudní poplatek podle stěžovatele spadá pod pojem "poplatky" ve smyslu čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě a musí splňovat požadavek přiměřenosti, k čemuž v daném případě nedošlo.

III. Průběh řízení před Ústavním soudem

13. Ústavní soud zaslal ústavní stížnost okresnímu a krajskému soudu a vyzval je k případnému vyjádření. Okresní soud ve svém stručném vyjádření pouze uvedl, že odkazuje na odůvodnění svého usnesení o vrácení poplatku. Krajský soud se k ústavní stížnosti nevyjádřil.

14. Ústavní soud nezasílal ústavní stížnost vedlejším účastníkům řízení a nevyzýval je k případnému vyjádření. S ohledem na specifika této věci se jich nyní prováděný ústavní přezkum nikterak nedotýká. Jedná se totiž výhradně o otázku výše soudního poplatku vyměřeného stěžovateli (tzn. v původním řízení žalobci), tedy o čistě vertikální "poplatkový" vztah mezi státem a stěžovatelem, žádný z možných způsobů rozhodnutí se tedy nemůže dotknout právní sféry vedlejších účastníků [viz obdobně bod 11 nálezu sp. zn. II. ÚS 4026/17 ze dne 10. 4. 2018 (N 72/89 SbNU 109)]. I kdyby byla v rámci meritorního rozhodnutí o náhradě nákladů řízení uložena žalovaným povinnost nahradit stěžovateli sporný soudní poplatek, mohlo by vyhovění ústavní stížnosti pro ně mít jen příznivý efekt (výše náhrady by byla nižší).

15. Ústavní soud ani nezasílal stěžovateli obdržené vyjádření okresního soudu, neboť nepřineslo žádné nové informace či argumentaci.

IV. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

16. Ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž byla vydána napadená rozhodnutí, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je též právně zastoupen v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu.

17. Přípustnost ústavní stížnosti posoudil Ústavní soud s ohledem na závěry jeho pléna vyslovené ve

stanovisku ze dne 23. dubna 2013 sp. zn. Pl. ÚS-st. 35/13 (124/2013 Sb., ST 35/69 SbNU 859, Nepřípustnost ústavní stížnosti proti výzvě soudu k zaplacení soudního poplatku). V něm Ústavní soud dovodil, že ústavní stížnost proti usnesení, jímž soud vyzývá účastníka řízení k zaplacení soudního poplatku, není přípustná. Stěžovatel má totiž možnost uplatnit své námitky ohledně výše poplatku návrhem na vrácení soudního poplatku. Ústavní stížnost pak může být přípustná proti rozhodnutím obecných soudů o návrhu na vrácení poplatku, eventuálně proti rozhodnutí o zastavení řízení, pokud by k němu došlo pro neuhrazení soudního poplatku.

18. Stěžovatel postupoval v souladu s citovaným stanoviskem a po úhradě poplatku se domáhal jeho (částečného) vrácení (jak na tento postup byl upozorněn Ústavním soudem v přechozím usnesení ze dne 23. července 2024 sp. zn. III. ÚS 2004/24). Ústavní stížností však napadá i dřívější rozhodnutí - usnesení o vyměření poplatku a usnesení o námitkách. Proti těmto usnesením je ovšem ústavní stížnost dle stanoviska nepřipustná (i tento závěr plyne již z citovaného usnesení sp. zn. III. ÚS 2004/24). Tento závěr se uplatní i v nyní projednávaném případě, kdy stěžovatel využil prostředku nápravy v podobě návrhu na vrácení soudního poplatku. I kdyby totiž byla porušena práva stěžovatele nesprávným vyměřením poplatku, nápravy lze dosáhnout už zrušením usnesení o vrácení poplatku (resp. odvolání proti němu). Výzva k zaplacení soudního poplatku má totiž jen deklaratorní charakter, nedochází na jejím základě ke vzniku poplatkové povinnosti, nýbrž toliko k její individualizaci. Její existence tedy nebrání vrácení soudního poplatku a není potřeba ji rušit (viz též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. května 2020 sp. zn. 30 Cdo 870/2019, body 20-22, uveřejněném pod č. [3/2023](#) Sb. rozh. obč.).

19. Ústavní soud rozhodl podle § 44 zákona o Ústavním soudu bez ústního jednání, neboť od něj neočekával další objasnění věci.

V. Posouzení ústavní stížnosti

A) Obecná východiska

20. Ústavní soud považuje za nutné připomenout, že problematika soudních poplatků není zpravidla předmětem ústavní ochrany, neboť výrok o vrácení soudního poplatku, i když se může citelně dotknout některého z účastníků řízení, zpravidla nedosahuje intenzity zakládající porušení základních práv či svobod [viz bod 12 nálezu ze dne 12. listopadu 2013 sp. zn. I. ÚS 1485/12 (N 186/71 SbNU 233); bod 20 nálezu ze dne 19. května 2020 sp. zn. III. ÚS 124/20 (N 102/100 SbNU 185)]. Tento obecný závěr vyplývá z postavení Ústavního soudu, který není běžnou další instancí v systému všeobecného soudnictví, ale je soudním orgánem ochrany ústavnosti (čl. 91 a čl. 83 Ústavy).

21. Byť tedy při přezkumu této problematiky Ústavní soud ustáleně postupuje zdrženlivě, i rozhodování o vrácení soudního poplatku je integrální součástí soudního řízení. Výše soudních poplatků, jejich vyměrování a vybírání v souladu se zákonem jsou totiž neodmyslitelně spojeny s právem na přístup k soudu [viz např. náleze ze dne 3. srpna 1999 sp. zn. IV. ÚS 162/99 (N 104/15 SbNU 53) nebo bod 19 nálezu ze dne 23. dubna 2019 sp. zn. I. ÚS 1415/18 (N 70/93 SbNU 345, Vybírání soudního poplatku za odvolání ve věci náhrady škody způsobené státem), obdobně prizmatem čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod viz např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 24. května 2006 Weissman proti Rumunsku, stížnost č. 63945/00, § 37]. Ústavněprávní dimenze pak může postup obecného soudu ve věcech soudních poplatků dosáhnout zejména tehdy, nejde-li o bagatelní částku a byl-li v procesu výkladu a aplikace příslušných zákonných ustanovení obsažen prvek libovůle, svévole či výsledné rozhodnutí je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti [viz např. náleze ze dne 8. února 2007 sp. zn. III. ÚS 624/06 (N 27/44 SbNU 319) či též náleze ze dne 10. dubna 2018 sp. zn. II. ÚS 4026/17 (N 72/89 SbNU 109), bod 18; k aspektu bagatelnosti při rozhodování o ústavních stížnostech proti rozhodnutím o nákladech řízení viz bod 34 stanoviska pléna sp. zn. Pl. ÚS-st. 60/24 ze dne 5. března

2025 (97/2025 Sb.)).

22. Jedním z klíčových prvků práva na soudní ochranu garantovaného čl. 36 odst. 1 Listiny je také povinnost soudů řádně odůvodňovat své rozhodnutí [(například již nález ze dne 20. června 1995 sp. zn. III. ÚS 84/94 (N 34/3 SbNU 257), z nedávné doby např. body 21 a 22 nálezu ze dne 6. ledna 2025 sp. zn. I. ÚS 1923/24]. Prostřednictvím odůvodnění totiž soud seznamuje účastníky řízení s úvahami, které jej vedly k vydání rozhodnutí. Pro přesvědčivost soudního rozhodnutí je klíčové, aby soudy reagovaly na argumenty a námitky stěžovatelů a případně vysvětlily, proč je nepřijaly [bod 21 nálezu ze dne 15. srpna 2018 sp. zn. I. ÚS 3755/17 (N 135/90 SbNU 227)]. Rozhodnutí, které řádné odůvodnění postrádá, je zpravidla nepřezkoumatelné a porušuje právo účastníků řízení na soudní ochranu [např. již obecné teze nálezu ze dne 6. března 1997 sp. zn. III. ÚS 271/96 (N 24/7 SbNU 153), či z poslední doby též bod 22 nálezu ze dne 3. dubna 2024 sp. zn. II. ÚS 237/24]. Právo na řádné odůvodnění soudního rozhodnutí ale není absolutní. Soudy nemusí podrobně odpovídat na každou námitku účastníka řízení. Rozsah povinnosti řádně odůvodnit rozhodnutí závisí na konkrétních okolnostech každého případu. Je vždy třeba posoudit, zda argument, na který soud neodpověděl, je pro souzenou věc relevantní a zda mohl mít vliv na výsledek řízení [bod 31 nálezu ze dne 23. března 2015 sp. zn. I. ÚS 3143/13 (N 60/76 SbNU 809), opírající své závěry o vyjmenovanou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, či na něj odkazující nález ze dne 19. února 2025 sp. zn. II. ÚS 2694/24, bod 20].

B) Aplikace na projednávanou věc

23. Ústavní soud po seznámení se s podstatou projednávané věci dospěl k závěru, že napadená rozhodnutí obecných soudů překročila shora vymezený rámec a porušila základní práva stěžovatele. Obecné soudy v napadených usneseních zcela pominuly argumentaci stěžovatele, a to ačkoliv předložil ve svých podáních relevantní a ne zjevně chybné důvody, proč by mu mělo být vyhověno. Ústavní soud proto posoudil ústavní stížnost v části směřující proti usnesení o vrácení poplatku a usnesení o odvolání proti němu jako důvodnou.

24. Stěžovatelovy námitky se koncentrují na interpretaci a aplikaci podústavního práva obecnými soudy, konkrétně na položku 23 sazebníku zákona o soudních poplatcích. Ústavní soud zásadně není povolán k přezkumu správnosti výkladu a použití podústavního práva a nebude tak činit ani v této věci. Avšak pro vysvětlení, proč Ústavní soud přistupuje ke svému zásahu, je potřebné přiblížit znění sporné položky sazebníku (konkrétně její body 1 a 4, podstatné pasáže jsou vyznačeny tučně):

1. Za dovolání proti rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé, podle předmětu dovolacího řízení

a) peněžité plnění do částky 100 000 Kč včetně	7 000 Kč
b) za každou nemovitou věc	14 000 Kč
c) za každý obchodní závod nebo za každou jeho organizační složku	28 000 Kč
d) v ostatních případech	14 000 Kč

(...)

4. Za dovolání proti rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé o plnění ze smlouvy, které bylo ve smlouvě vyjádřeno v penězích a které nepřevyšuje částku 100 000 Kč, se vybere poplatek podle bodu 1 písmene a) této položky. Obdobně se postupuje ve sporu o vrácení plnění z neplatné nebo zrušené smlouvy. Ve sporu o určení vlastnictví, o prodeji zástavy nebo o vyloučení věci se vybere poplatek podle bodu 1 písmene d) této položky.

25. Stěžovatel již ve svých námitkách proti usnesení o vyměření, ale následně podrobněji ve svém návrhu na vrácení poplatku a odvolání předložil námitky proti výkladu sazebníku, k němuž dospěl okresní soud. Stěžovatel poukazoval především na bod 4 položky 23 sazebníku s tím, že v případě sporu o určení vlastnictví sazebník výslovně odkazuje na bod 1 písmeno d) položky. Toto ustanovení přitom stanovuje fixní částku, která se - zjevně - neodvíjí od počtu nemovitostí. Svá podání dále doplnil o další argumenty, kterými se snažil podpořit jím preferovaný výklad. Zdůraznil, že je formulace položky a způsob určení poplatku jiná než v případě odvolání - položka 22 bod 8 sazebníku konkrétně rozlišuje, o určení vlastnictví k jaké věci jde. Poukázal také na to, že bod 4 položky je přesnější a má aplikační přednost. Nelze se odvolávat jen na slovo "nemovitost" uvedené v ustanovení sazebníku bez ohledu na jeho systematické zařazení a účel normy.

26. Obecné soudy se s touto argumentací v odůvodnění napadených rozhodnutí nevypořádaly. V napadených rozhodnutích bez bližšího odůvodnění zcela pominuly bod 4 sporné položky, přestože explicitně upravuje poplatek "ve sporu o určení vlastnictví", na rozdíl od obecného ustanovení úvodní věty bodu 1 položky 23 sazebníku poplatků. Nejenom tedy neposkytly stěžovateli odpověď na jím vznesené argumenty, ale zároveň ignorovaly ustanovení právního předpisu, které na danou situaci zjevně může dopadat. Pokud by je totiž obecné soudy vzaly v potaz, musely by se vypořádat také s tím, že toto ustanovení ve sporu o určení vlastnictví výslovně a konkrétně odkazuje na bod 1 písmeno d) položky. To pak - při následování doslovného výkladu - nerozlišuje žádná další kritéria předmětu řízení (zejména zda je předmětem určení věc movitá, či nemovitá, a zda se poplatek platí za každou takovou věc), ale stanovuje soudní poplatek ve fixní výši 14 000 Kč.

27. Na tomto místě Ústavní soud zároveň připomíná závěry své judikatury, že ne vždy je nutné následovat doslovný výklad textu zákona. Od doslovného znění se soud v určitých případech smí odchýlit, avšak je nutno se vyvarovat libovůle [viz např. náleze ze dne 4. února 1997 sp. zn. Pl. ÚS 21/96 (N 13/7 SbNU 87; 63/1997 Sb., Státní podniky a nájemní smlouvy k majetku, k nimž mají právo hospodaření)]. Pokud soud přijme výklad, který se odchyluje od doslovného znění zákona, musí vysvětlit důvody, které jej k tomu vedly. Je na něj tedy kladeno větší argumentační břemeno než v případě, kdy následuje jednoznačný doslovný výklad (viz též náleze ze dne 11. 9. 2024 sp. zn. Pl. ÚS 23/24, bod 34, Valorizace vnosů při vypořádání společného jmění manželů).

28. Ústavní soud nepovažuje za vhodné, aby nyní namísto obecných soudů podal konečný výklad sporné položky sazebníku. To bude opět úkolem okresního a případně krajského soudu, které v novém řízení vezmou v potaz bod 4 položky 23 sazebníku s výslovným odkazem na bod 1 písmeno d) této položky a vypořádají se s jeho výkladem. Též budou náležitě reflektovat argumenty vznesené stěžovatelem.

29. Přestože rozsah povinnosti řádně odůvodnit rozhodnutí závisí na konkrétních okolnostech každého případu, ani to, že jde o rozhodnutí ve věci vrácení soudního poplatku, neznamená možnost na odůvodnění rozhodnutí zcela rezignovat. Ústavní soud uznává, že by ve věcech soudních poplatků bylo možné snést nižší standard odůvodnění (ostatně samotné usnesení o výzvě k úhradě soudního poplatku nemusí být odůvodňováno vůbec). Nicméně v této věci - s přihlédnutím k požadované částce (přes milion korun, tedy značně přesahující práh bagatelnosti), restitučnímu charakteru sporu a rozsahu stěžovatelových námitek - měl okresní i krajský soud věnovat stěžovateli návrhu patřičnou pozornost. Soudy navíc zcela pominuly ustanovení zákona a nevypořádaly se s jeho doslovným zněním, jejich rozhodnutí tak vykazují prvky libovůle.

30. Ústavní soud tedy dospěl k závěru, že napadená rozhodnutí nedostála požadavkům na náležitě odůvodnění, okresní i krajský soud tak porušily právo stěžovatele na soudní ochranu.

31. Za dané situace se již Ústavní soud nezabýval dalšími výhradami, které stěžovatel vůči napadeným rozhodnutím vznesl, neboť by to bylo předčasné, jelikož obecné soudy budou ve věci

znovu rozhodovat.

VI. Závěr

32. Ústavní soud shledal, že napadeným usnesením o vrácení poplatku a usnesením o odvolání o něm okresní soud a krajský soud porušily právo stěžovatele na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny. Ústavní stížnosti proto částečně vyhověl a podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu tato rozhodnutí zrušil.

33. Ústavní stížnost proti usnesení o vyměření poplatku a usnesení o námitkách pak Ústavní soud odmítl podle § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu jako návrh nepřijatelný.

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ušlý zisk](#)
- [Škoda vzniklá provozní činností](#)
- [Styk dítěte s osobou společensky blízkou](#)
- [Spotřebitel](#)
- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)